

Steen Gade

Medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti og EU-ordfører

Baggrund: Du er 47 år. Du er født i 1945 og er vokset op i Trolldhede i Vestjylland i en lærerfamilie. Du blev færdig på lærerseminariet i 1969 og har været ansat som folkeskolelærer fra 1969-1979. Du har været formand for SF i Odense og medlem af partiets hovedbestyrelse fra 1972-1974 og igen fra 1978. Du har desuden været konsulent i Socialistisk Folkeoplysningsforbund fra 1979-1981, hvorefter du blev valgt til Folketinget for første gang. Du har siddet i Folketinget siden 1981 og er medlem af Folketingets Markedsudvalg (senere Europaudvalget). Du er desuden formand for partiets folketingsgruppe.

Politiske mærkesager:

- Du og dit parti anbefalede danskerne at stemme nej ved folkeafstemningen den 2. juni.
- Du mener, det er vigtigt, at Danmark ikke sigter for lavt med sine krav overfor de andre medlemslande. Vi risikerer endnu et nej ved en ny folkeafstemning, hvis danskerne synes, deres første nej ikke er blevet respekteret.
- Du synes, det er vigtigt, at Danmark satser på mere demokrati, åbenhed og nærhed i EF. Nej til mere centralisering.

Situationen:

Kan politikerne vende et nej til et ja?

Den 2. juni 1992 var danskerne til folkeafstemning: Danskerne skulle stemme ja eller nej til at blive en del af EU. Aftalen blev kaldt for Maastricht-traktaten og var en stor udvidelse af, hvad der indtil 1992 var kendt som det Europæiske Fællesskab (EF), som Danmark blev medlem af i 1973. EF var primært et handelsfællesskab, men EU skulle nu også have en fælles europæisk mønt, en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, fælles miljøregler, politisamarbejde og meget andet. Et flertal i Folketinget anbefalede et ja, men alligevel stemte lidt over 50% af danskerne nej til et medlemskab af EU! Resultatet kom som en kæmpe overraskelse for de danske politikere og stak en kæp i hjulet for Frankrig, Tyskland og de øvrige EF-medlemslande, der nu ikke kunne fortsætte med Maastricht-traktaten og planerne om EU. Derfor hvilede alles øjne nu på lille Danmark. Ville politikerne sige farvel og tak til EF og EU – eller ville de forsøge at få danskerne med på en ny EU-aftale, der ikke var så stor en udvidelse af EF? En light-udgave af Maastrichttraktaten? Og ville det overhovedet være okay at spørge danskerne igen, når danskerne lige havde stemt nej?

Om dagens forhandlinger

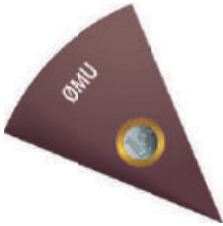
I er i september 1992. Partier og folkebevægelser holder møde bag lukkede døre på Christiansborg. Her skal I forsøge at blive enige om, hvilke dele af Maastrichttraktaten Danmark ikke ønsker at være med i, før traktaten skal til afstemning blandt danskerne igen.

De fleste deltagere på dagens møde vil gerne være med til at finde en løsning – en justeret traktat – men Fremskridtspartiet, JuniBevægelsen og Folkebevægelsen mod EU mener, at det er en katastrofe, at man ikke respekterer det danske nej.

Så spørgsmålet er, om I politikere kan blive enige om en række danske forbehold (undtagelser), så Danmark alligevel kan komme med i EU?

I dag skal du:

- 1) Diskutere og forstå din gruppes holdning til de seks mulige forbehold (se bagsiden).
- 2) Forberede en kort åbningstale på 1-2 minutter om jeres gruppes holdninger til traktaten.
- 3) Byde ind med argumenter for og imod at fjerne de seks forbehold (udformet som slices i den store traktat-pizza på bordet). Alle skal deltage aktivt i debatten.
- 4) Stemme om, hvorvidt et forbehold (en slice) skal fjernes eller beholdes.

1) ØMU'en (Den Økonomiske og Monetære Union): Nej til at Danmark deltager

Det er dårligt for Danmark, at der lægges op til meget mere centralisering i Maastricht-traktaten – det gælder også på det økonomiske område. Etableringen af ØMU'en vil betyde, at dele af den økonomiske politik flyttes væk fra Folketinget og til en EU-centralbank, der i høj grad vil være præget af Tyskland. Det vil føre til en konservativ økonomisk politik med skrappe regler og mulighed for at give Danmark og de andre medlemsstater bøder, hvis ikke vi overholder dem.

2) Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik: Nej til at Danmark deltager

Med Maastrichttraktaten bliver Vestunionen sammenkoblet med EU allerede fra 1. januar næste år – det er ikke den rigtige vej at tage nu. Efter Berlinmurens fald og de kommunistiske diktators sammenbrud, er der opstået en helt ny situation i Europa med gode muligheder for nedrustning. Derfor mener SF, at det er helt forkert at udvikle EU til at blive en ny militær stormagt, og derfor skal Danmark ikke støtte EU-stormagtsdrømme. Der skal opbygges et stærkt internationalt samarbejde, der omfatter hele Europa, og FN skal styrkes og have fokus på fredsbevarende samarbejde.

3) Det retslige samarbejde: Nej til at Danmark deltager

I Maastrichttraktaten er der i princippet lagt op til, at det meste af samarbejdet inden for retlige og indre anliggender vil være mellemstatsligt. Der er bare det ved det, at der i traktaten samtidig bliver skabt mulighed for, at Ministerrådet kan beslutte at overføre en række af samarbejdsområderne til det overstatslige samarbejde. Vi frygter i SF derfor, at Danmark gradvist vil miste kontrol med politikken på dette område.

4) Unionsborgerskabet: Nej til at Danmark deltager

Når man i EU vil give borgerne et såkaldt 'unionsborgerskab', kommer det til at lyde som om, man er i gang med at etablere en europæisk stat. Det ønsker vi ikke i SF. Vi er først og fremmest danskere, og unionsborgerskab og statsborgerskab er ikke – og skal ikke være – det samme! Vi frygter, at man i EU ønsker, at unionsborgerskabet på sigt skal kunne erstatte det nationale statsborgerskab. SF ønsker, at Danmark skal selv kunne bestemme fuldt ud, hvem der skal have dansk statsborgerskab og hvilke rettigheder, der følger med.

5) Nærhedsprincippet: Nej til at Danmark deltager

Helt ærligt: EU ønsker da ikke, at beslutningerne tages tæt på borgerne! Med Maastrichttraktaten får embedsmænd i EU-Kommissionen endnu større indflydelse end i dag, og når magten flyttes til Bruxelles, får danskerne endnu mindre at skulle have sagt. Det er uforeneligt med dansk kultur, hvor vi er vant til at træffe beslutninger i fællesskab både på arbejdspladserne, uddannelsesstederne og i vores mange foreninger. EU er et centralistisk og lukket system: embedsmændene har alt for meget magt, der er hemmelighedskræmmeri og stor mangel på demokrati i lovgivningsprocessen.

6) Arbejdsmarkeds politik: Nej til at Danmark deltager

Vi er i SF overbeviste om, at der i EU konkurreres på dårlige arbejdsvilkår: altså at den frie bevægelighed betyder, at arbejdstagere fra et EF-medlemsland accepterer dårligere vilkår i for eksempel Danmark, fordi de er mere desperate efter arbejde. Det har konsekvenser for de danske arbejdstagere. Vi er bekymrede for, at dette vil fortsætte efter Maastrichttraktaten, og at mere EU-lovgivning på arbejdsmarkedsområdet vil betyde, at det danske aftalesystem vil forsvinde. Det må ikke ske. Derudover er der ofte problemer med arbejdsmiljøet i EU, fordi økonomien og varerne altid kommer i første række. Det er med til at svække danske standarder, og det er skidt!

Holger K. Nielsen

Medlem af Folketinget og
formand for Socialistisk Folkeparti (SF)

FOTO: SJFOTO.DK

Baggrund: Du er 42 år. Du er født i 1950 og opvokset i Ribe. Du har læst statskundskab på Aarhus Universitet og været landsformand for Socialistisk Folkepartis Ungdom fra 1974-1977. Du har været sekretær ved "Gruppen af Kommuniste og Beslægtede" i EF-Parlamentet frem til 1981, hvor du blev valgt ind i Folketinget for første gang. I perioden 1984-1987 har du været ansat som fuldmægtig i Energiministeriet. Herefter blev du igen valgt ind i Folketinget, hvor du har siddet lige siden. Sidste år, i 1991, blev du valgt som formand for Socialistisk Folkeparti (SF).

Politiske mærkesager:

- Du anbefalede danskerne at stemme nej den 2. juni 1992, fordi du mener, at EF-samarbejdet har kurs mod at blive en føderalstat som USA – noget, du kalder "EF's Forenede Stater" – og det ønsker du ikke!
- Du vil gerne være med til at forhandle om, hvilke ting i EU, Danmark gerne vil deltage i og hvilke, vi ikke vil deltage i. Det bliver dog ikke uden en grundig debat om, hvad vi skal med i!
- Du mener, der er brug for mere samarbejde i Europa og i verden på områder som miljø og sociale forhold, men der er ikke behov for et europæisk samarbejde med fælles militær og fælles økonomi.

Situationen:

Kan politikerne vende et nej til et ja?

Den 2. juni 1992 var danskerne til folkeafstemning: Danskerne skulle stemme ja eller nej til at blive en del af EU. Aftalen blev kaldt for Maastricht-traktaten og var en stor udvidelse af, hvad der indtil 1992 var kendt som det Europæiske Fællesskab (EF), som Danmark blev medlem af i 1973. EF var primært et handelsfællesskab, men EU skulle nu også have en fælles europæisk mønt, en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, fælles miljøregler, politisamarbejde og meget andet. Et flertal i Folketinget anbefalede et ja, men alligevel stemte lidt over 50% af danskerne nej til et medlemskab af EU! Resultatet kom som en kæmpe overraskelse for de danske politikere og stak en kæp i hjulet for Frankrig, Tyskland og de øvrige EF-medlemslande, der nu ikke kunne fortsætte med Maastricht-traktaten og planerne om EU. Derfor hvilede alles øjne nu på lille Danmark. Ville politikerne sige farvel og tak til EF og EU – eller ville de forsøge at få danskerne med på en ny EU-aftale, der ikke var så stor en udvidelse af EF? En light-udgave af Maastrichttraktaten? Og ville det overhovedet være okay at spørge danskerne igen, når danskerne lige havde stemt nej?

Om dagens forhandlinger

I er i september 1992. Partier og folkebevægelser holder møde bag lukkede døre på Christiansborg. Her skal I forsøge at blive enige om, hvilke dele af Maastrichttraktaten Danmark ikke ønsker at være med i, før traktaten skal til afstemning blandt danskerne igen.

De fleste deltagere på dagens møde vil gerne være med til at finde en løsning – en justeret traktat – men Fremskridtspartiet, JuniBevægelsen og Folkebevægelsen mod EU mener, at det er en katastrofe, at man ikke respekterer det danske nej.

Så spørgsmålet er, om I politikere kan blive enige om en række danske forbehold (undtagelser), så Danmark alligevel kan komme med i EU?

I dag skal du:

- 1) Diskutere og forstå din gruppes holdning til de seks mulige forbehold (se bagsiden).
- 2) Forberede en kort åbningstale på 1-2 minutter om jeres gruppes holdninger til traktaten.
- 3) Byde ind med argumenter for og imod at fjerne de seks forbehold (udformet som slices i den store traktat-pizza på bordet). Alle skal deltage aktivt i debatten.
- 4) Stemme om, hvorvidt et forbehold (en slice) skal fjernes eller beholdes.

1) ØMU'en (Den Økonomiske og Monetære Union): **Nej til at Danmark deltager**

Jeg er overbevist om, at den europæiske økonomi ikke vil blive markant forbedret med et økonomisk samarbejde og en fælles mønt (Euro). Der vil selvfølgelig kunne spares lidt på, hvad det koster at veksle penge, men det er også den eneste (lille) fordel. ØMU'en kan få negative konsekvenser for Danmark, når der for eksempel bliver indført strenge regler for, hvilken økonomisk politik, Danmark må føre. EU vil også kunne give Danmark bøder, hvis ikke vi fører en hård økonomisk politik – for eksempel hvis vi i perioder med høj arbejdsløshed bruger flere penge end EU tillader på arbejdsløshedsunderstøttelse og igangsættelse af byggerier for at skabe flere arbejdspladser.

2) Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik: **Nej til at Danmark deltager**

Det tyder på, at Vestunionen vil komme til at stå for meget af den fælles forsvarspolitik. Det er en dårlig ide, fordi vi på den måde sender et forkert signal til lande udenfor EU om, at de rige lande i Europa slutter sig sammen til en økonomisk, politisk og militær blok. Nu hvor Sovjetblokken er faldet fra hinanden og Warszawa-pagten opløst, er der ingen grund til at etablere en europæisk supermagt. En fredelig verden går gennem forhandling og samarbejde, også med lande udenfor Europa. Det er derfor bedre at gøre det gennem de internationale organisationer Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa og FN, hvor vi kan samarbejde for nedrustning, konfliktforebyggelse og mægling mellem lande i konflikt.

3) Det retslige samarbejde: **Nej til at Danmark deltager**

I Maastrichttraktaten står der, at de enkelte lande i de fleste tilfælde selv kan træffe beslutninger på retsområdet. Men traktaten giver også mulighed for, at EU kan få mere magt på dette område, hvis man er enig om det i EU's Ministerråd. Det kan betyde, at Danmark gradvist mister kontrollen med politikken på dette område, og det må ikke ske!

4) Unionsborgerskabet: **Nej til at Danmark deltager**

I Danmark er vi først og fremmest danskere, og det skal vi have lov til! Vi frygter i SF, at unionsborgerskabet vil kunne erstatte, eller komme på linje med, det nationale statsborgerskab. Det er ikke en fordel for Danmark. SF ønsker, at Danmark selv skal kunne bestemme fuldt ud, hvem der skal have dansk statsborgerskab, og hvilke rettigheder, der følger med. Danskere er sikret en række vigtige rettigheder i Grundloven og i dansk lovgivning, og dem skal vi værne om. Vi risikerer, at disse vil blive "udvandet", hvis vi får et Unionsborgerskab, der erstatter det danske statsborgerskab.

5) Nærhedsprincippet: **Nej til at Danmark deltager**

I Maastrichttraktaten står der, at EU vil sikre "subsidiaritet" – det er et bizart fremmedord for nærhed. Man lover, at politik skal vedtages tæt på borgerne, men det er ingen hemmelighed, at institutionerne i EU er bygget op efter fransk mønster med en meget central styring af politikken. Det betyder blandt andet, at embedsmændene i Kommissionen i Bruxelles i mange tilfælde har førsteret til at tage initiativer i forhold til at lave ny politik. Det lyder utroværdigt at tale om subsidiaritet og nærhed, når det er EU-Domstolen, der skal vurdere, hvad der skal besluttes i medlemslandene og hvad der skal besluttes i Bruxelles.

6) Arbejdsmarkeds politik: **Nej til at Danmark deltager**

Det er vigtigt, at det særlige danske aftalesystem (den danske model) ikke forsvinder. Her er det de danske lønmodtagere og arbejdsgivere, der forhandler løn og arbejdsvilkår, og det er godt, fordi det sikrer nogle gode, brede aftaler på arbejdsmarkedet. I Danmark har vi meget bedre vilkår og lønninger på arbejdsmarkedet end i flere andre europæiske lande, og det er derfor vigtigt, at Danmark ikke tvinges til at underlægge sig en eventuel europæisk overenskomst i EU. Hvis vi giver EU tilladelse til at blande sig i vores uddannelser, så er det blot første skridt på vejen mod at EU vil bestemme dansk velfærdspolitik!